

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертаційного дослідження Іванюка Руслана Васильовича
«Захист прав людини в умовах збройного конфлікту»
на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право
за спеціальністю 081 Право

1. Обґрунтування теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету.

Права людини проголошено найважливішою людською цінністю, яка знайшла своє закріплення у ключових міжнародно-правових документах. До прикладу, Загальна декларація прав людини, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році, чітко визначає, що визнання рівних та невід'ємних прав людини є основою свободи, справедливості та загального миру.

Під час збройного конфлікту відбуваються серйозні порушення захисту прав людини. Втручання РФ в Україну є актом агресії, який порушує принцип заборони погрози силою або її застосування, закріплений у Статуті ООН. Цей принцип являє собою імперативну норму. Це означає, що від його порушення страждає не лише Україна, а й усе міжнародне співтовариство. Крім того, порушення міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини, які сталися в умовах збройного конфлікту в Україні, також тягнуть за собою міжнародну відповідальність сторін конфлікту. Понад десять років українське суспільство перебуває в умовах виснажливої війни. У цей період правозахисники докладали чимало зусиль для підтримки постраждалих. Вони фіксують численні випадки порушення прав людини, військові злочини та наслідки гуманітарної кризи.

Обрана для дослідження тема є надзвичайно актуальною, оскільки розпочате рф 24 лютого 2022 року повномасштабне збройне вторгнення порушило не тільки на територіальну цілісність, незалежність та суверенітет України, але й спровокувало величезну кризу у сфері захисту прав людини, фактично одну з найгірших гуманітарних катастроф у новітній історії Європи. Збройний напад рф на Україну спричинив серйозні та масові порушення прав людини, а також катастрофічними наслідками, які передовсім деструктивували реалізацію загалом усіх прав людини в Україні. Тому дослідження питання захисту прав людини в умовах збройного конфлікту, зокрема, внаслідок повномасштабного вторгнення рф в Україну, є не просто актуальним – воно позначається гострою потребою глибокого переосмислення правових аспектів ключових питань захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано на кафедрі теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича згідно із планом наукових досліджень кафедри в рамках кафедральної тематики: «Захист прав людини»/«Protection of human right» (Номер державної реєстрації: 0121U109357).

Мета і завдання дисертаційного дослідження. Метою дисертаційного дослідження є комплексний теоретичний та практичний аналіз правових аспектів захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.

Для досягнення мети поставлено такі завдання:

1. Дослідити природу захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.
2. Розкрити поняття захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.
3. Схарактеризувати поняття механізму захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.
4. Проаналізувати співвідношення та лінії взаємодії теорії прав людини, міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права про

захист прав людини в умовах збройного конфлікту.

5. Визначити правове забезпечення захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.

6. Висвітлити інституційні механізми захисту прав людини в умовах збройних конфліктів.

7. Схарактеризувати міжнародне правосуддя як механізм захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.

8. Обґрунтувати роль національного судочинства у захисті порушених прав людини, пов'язаних зі збройним конфліктом.

9. Розкрити концепцію перехідного правосуддя та її застосування в умовах збройного конфлікту.

10. Визначити зобов'язання держави стосовно захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.

11. Проаналізувати підстави обмеження прав людини в умовах збройного конфлікту.

12. Дослідити ознаки надмірності або непропорційності обмежень прав людини на захист в умовах збройного конфлікту.

Об'єктом дослідження виступають суспільні відносини у галузі захисту прав людини на національному та міжнародному рівнях, які складаються в умовах збройного конфлікту.

Предметом дослідження є аналіз природи, механізмів захисту прав людини та проблем їх реалізації, а також обмеження прав людини в умовах збройного конфлікту як підстава для захисту.

Методологія дослідження. В основу методології дисертаційного дослідження покладено комплексний підхід до аналізу його об'єкта та предмета, який загалом охоплює широке коло загально-філософських, загальнонаукових, спеціальнонаукових і власне правових методів. Діалектичний метод як ключовий загальнофілософський підхід дав можливість розкрити

поняття захисту прав людини в умовах збройного конфлікту, ролі національного судочинства у захисті порушених прав людини, пов'язаних зі збройним конфліктом (підрозділи 1.1, 1.2).

Метод системно-структурного аналізу надав можливість охарактеризувати поняття механізму захисту прав людини та розглянути інституційні механізми щодо захисту прав людини в умовах збройного конфлікту (підрозділи 1.2, 2.2). При цьому, у межах дисертаційного дослідження здійснюється аналіз співвідношення та лінії взаємодії загальної теорії прав людини, міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права про захист прав людини в умовах збройного конфлікту (підрозділ 1.3).

Відповідно до мети цього дослідження, важливе значення має герменевтичний підхід як універсальний метод пізнання правової реальності, який ґрунтується на інтерпретації національних та міжнародно-правових актів правозахисного характеру, а також аналізу судової національної та міжнародної практики (підрозділи 2.1, 2.3, 2.4).

Використання історичного методу надало можливість проаналізувати становлення системи національного та міжнародно-правового регулювання захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.

При аналізі правових позицій ЄСПЛ важливу роль відіграють елементи феноменологічного підходу, адже ці позиції є переосмисленням загальноцивілізаційного уявлення про людину, її права та їх захист, а їхня сутність еволюціонує разом з розвитком суспільних відносин (підрозділ 2.3). Синергетичний метод дослідження дозволив виділити особливості застосування ЄКПЛ та практики ЄСПЛ та інтерпретацію практики ЄСПЛ у національну систему правосуддя в умовах збройного конфлікту, який зумовлює масові грубі порушення прав людини (підрозділи 2.2, 2.3).

Використання історичного й системно-структурного методів, а також

логічних прийомів і способів дослідження дозволило структурувати основні моделі застосування ЄКПЛ та практики ЄСПЛ національними судами щодо захисту прав людини в умовах збройного конфлікту, розкрити вплив практики ЄСПЛ на формування стандартів прав людини національними судовими установами, виділити основні категорії справ ЄСПЛ, які можуть стати нормативними орієнтирами для захисту прав людини в умовах збройного конфлікту, зокрема, вимушеного переміщення та тимчасової окупації, а також для відшкодування шкоди, завданої збройним конфліктом (підрозділи 2.3, 2.4). Статистичний метод дослідження був, зокрема, використаний при аналізі кількості рішень національних судів з прав людини, де застосовується практика ЄСПЛ (підрозділи 2.3, 2.4). У дисертаційній роботі також широко використовується потенціал власнеюридичних методів дослідження. Так, застосування порівняльно-правового методу дозволило здійснити порівняння національного законодавства та судової практики ЄСПЛ щодо різних категорій прав людини, які найбільше зазнають порушень в умовах збройного конфлікту. Формально-юридичний (догматичний) метод дозволив проаналізувати зміст національних та міжнародних документів правозахисного характеру, передовсім Європейської конвенції з прав людини та основоположних свобод та національного законодавства і судової практики.

2. Формування наукового завдання, нове вирішення якого отримано в дисертації.

Дисертаційне дослідження є першим в українській правовій науці комплексним аналізом ключових проблем захисту прав людини в умовах збройного конфлікту, ролі національної правозахисної системи та міжнародного правосуддя у захисті порушених прав людини, пов'язаних зі збройним конфліктом, зокрема, застосовність національними судами норм ЄКПЛ та практики ЄСПЛ для захисту прав осіб в умовах збройних конфліктів, а також вивченням можливих моделей застосування правосуддя перехідного періоду

для України в умовах збройного конфлікту. Інновацією дисертаційної роботи є спроба аналізу не лише зобов'язань держави стосовно захисту прав людини в умовах збройного конфлікту, а й чинників та умов обмеження прав людини в умовах збройного конфлікту як підстави для захисту.

У дисертаційній роботі зроблено висновки та надано пропозиції, які мають значення для науки та практики захисту прав людини та відповідають вимогам наукової новизни.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом Іванюком Русланом Васильовичем у дисертації «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту», відзначаються новизною та оригінальністю. Уперше сформульовано висновок про те, що повномасштабна збройна агресія РФ проти України та спричинені нею масові порушення прав людини актуалізували питання про те, що в умовах збройного конфлікту норми загальної теорії прав людини повинні стати екзистенційною основою взаємодії різних правозахисних систем; зокрема, право прав людини має підсилити механізми захисту порушених прав людини, які використовує міжнародне гуманітарне право, і це не тільки не буде суперечити міжнародному гуманітарному праву, а навпаки, може посилити дію загального механізму захисту крізь призму універсальних норм права прав людини.

Вперше:

– науково обгрунтовано положення, що за умов збройного конфлікту в Україні чітко окреслилася потреба застосування практики ЄСПЛ при розгляді справ, пов'язаних зі збройним конфліктом та тимчасовою окупацією, а також компенсацією шкоди, завданої збройним конфліктом, оскільки практика ЄСПЛ з багатьох питань захисту прав внутрішньо переміщених та інших постраждалих від збройних конфліктів осіб впливає на формування національної судової практики;

– доведено тезу, що за умов збройного конфлікту саме національна судова система відіграє суттєву роль у подоланні безпрецедентних викликів, пов'язаних із захистом прав людини, чому у значній мірі сприяє імплементація практики ЄСПЛ національними судами України, що дає можливість застосувати європейські стандарти з прав осіб, постраждалих від збройного конфлікту;

– встановлено положення, що розробляючи власну модель перехідного правосуддя, Україна повинна виконати два ключових завдання: по-перше, забезпечити ефективні механізми компенсації всім жертвам збройного конфлікту; по-друге, сформувати систему органів кримінальної юстиції, яка була б здатна вирішувати соціальні конфлікти та, водночас, забезпечити верховенства права;

– обґрунтовано висновок, що обмеження прав людини в умовах збройного конфлікту є складним, але важливим механізмом забезпечення захисту прав людини, і хоча обмеження певних свобод може здатися таким, що суперечить ідеалам прав людини, ретельно збалансовуючи необхідність обмежень з імперативом захисту, уряди та міжнародні організації повинні забезпечити баланс та виважене застосування обмежень прав людини, що є вирішальною основою для захисту прав осіб, права яких були порушені під час збройного конфлікту;

– доведено тезу, що за умов збройного конфлікту надмірні або непропорційні обмеження прав людини та зловживання дискреційними повноваженнями держави створюють значні загрози для верховенства права та прав людини, а коли держави перевищують свої повноваження, часто під виглядом безпеки або громадського порядку, фундаментальні права людини можуть бути неправомірно порушені, тому забезпечення того, що будь-які обмеження прав людини є необхідними, пропорційними, підлягають суворому нагляду;

– науково обґрунтовано положення, що за умов збройного конфлікту

ключовим фактором є баланс між потребами безпеки й захистом прав людини вкрай важливо, щоб ці обмеження не переросли у відверті порушення прав та свобод людини.

було удосконалено:

– положення, що вплив збройного конфлікту на права людини виходить за рамки прямих порушень цих прав та серйозно ускладнює функціонування механізму захисту прав людини і перешкоджає ефективно поважати, реалізувати та захищати всі права людини;

– тезу, що порушення прав людини, пов'язані зі збройним конфліктом, не обмежуються окремою категорією прав людини, а охоплюють цілий спектр громадянських, політичних, економічних, соціальних, культурних та інших прав, і такий всеосяжний підхід дає змогу глибоко зрозуміти вплив збройного конфлікту в Україні на реалізацію прав людини та їх захист;

– висновок про те, що збройний конфлікт створює нові вразливі суспільні групи, (зокрема, біженців і внутрішньо переміщених осіб), а потреби та проблеми, з якими стикаються особи, що належать до всіх цих уразливих груп, заслуговують на особливий правовий захист;

– положення, що обов'язок держави реалізувати та захищати права людини є першочерговим, а обов'язок міжнародних та національних судів – допоміжним механізмом, які у взаємодії можуть стати механізмом забезпечення захисту прав людини на міжнародному рівні, після того, як на національному рівні всі можливості були вичерпані;

– уявлення про необхідність розуміння та кваліфікації сексуальних і гендерних злочинів як злочинів проти людяності, а також посилення відповідальності держав щодо запобігання та покарання за гендерне насильство особливо під час збройного конфлікту та забезпечення включення до національного законодавства відповідних положень щодо гендерно-чутливих прав, які відповідають міжнародним стандартам прав людини;

– положення про те, що у контексті збройного конфлікту істотна відмінність між нормами різних правозахисних систем полягає у тому, що захист значною мірою заснований на відмінностях позначення людини, зокрема, між цивільними особами та комбатантами, яких у загальній теорії права та міжнародному праві прав людини не існує;

– розуміння, що міжнародне гуманітарне право рівною мірою застосовується до обидвох воюючих сторін, і, як наслідок – у кожному збройному конфлікті кожна сторона вважає, що вона має право, а жертви з обох сторін, незважаючи на це, заслуговують на однаковий захист – разом з тим це особливо важко прийняти в Україні, де РФ є агресором і, отже, відповідальною за всі людські страждання в конфлікті;

– думку про те, що в умовах збройних конфліктів повне дотримання прав та свобод людини фактично неможливе, адже сам характер військових дій тягне порушення прав цивільного населення, тому головною функцією механізму захисту прав людини є зусилля учасників збройного конфлікту звести до мінімуму втрати серед цивільних, а також, наскільки можливо, не допустити порушення фундаментальних прав та свобод людини;

– переконання, що досвід не тільки України, але й інших країн, які переживають збройний конфлікт, свідчить, що розбудова сталого миру неможлива без забезпечення правосуддя, в основі якого будуть діяти норми міжнародного права (як міжнародного гуманітарного права, так і міжнародного права прав людини);

– уявлення про те, що у процесі субсидіарного застосування міжнародних та національних норм буде тестуватися здатність національної судової системи та держави загалом реально гарантувати право на справедливий суд, принцип невідворотності покарання за найтяжчі злочини, захист та відновлення порушених внаслідок збройного конфлікту прав людини у правовий спосіб;

– розуміння концепції «правосуддя перехідного періоду», яка є чи не

єдиним способом не лише подолати серйозні наслідки збройного конфлікту, і здатна забезпечити відновлення порушених прав постраждалих та притягти до відповідальності винних;

– визначення ролі практики ЄСПЛ у подоланні національними судами безпрецедентних викликів, пов'язаних із захистом прав людини, зумовлених повномасштабною агресією РФ проти України, що зумовлює потребу у подальшому удосконаленні національного законодавства у сфері забезпечення та захисту прав постраждалих осіб;

– переконання, що заходи правосуддя перехідного періоду спрямовані не лише на вирішення минулих, але й на запобігання майбутніх порушень прав людини шляхом усунення першопричин збройного конфлікту, і оскільки збройний конфлікт в Україні триває, важливо продовжувати скоординоване документування порушень прав людини не лише для притягнення до відповідальності, але й для того, щоби відшкодувати завдану шкоду та усвідомити правду про збройний конфлікт;

– тезу, що хоча санкції в умовах збройного конфлікту часто використовуються в умовах як інструмент тиску на уряди та організації з метою змусити їх дотримуватися міжнародних норм прав людини, вони також можуть призвести до значних обмежень прав людини, а для того, щоби санкції були виправданим етично-правовим інструментом, їх застосування має бути ретельно вивіреном, щоби захистити основні права людини.

Набули подальшого розвитку наукові положення про те, що:

– у контексті сучасних міжнародних збройних конфліктів фіксуються серйозні порушення прав людини, які за певних умов можуть кваліфікуватися як злочини проти людяності чи геноцид;

– проблема дослідження захисту прав людини в умовах збройного конфлікту у теорії прав людини, міжнародному праві прав людини та міжнародному гуманітарному праві лежить у площині розмежування природи,

змісту та ролі вказаних галузей права: хоча міжнародне право прав людини та міжнародне гуманітарне право мають різні історичні та доктринальні корені, але обидва мають спільну мету захисту прав людини, тому норми права – як міжнародного права прав людини, так і міжнародного гуманітарного права – вважаються взаємодоповнюючими джерелами зобов'язань у ситуаціях міжнародних збройних конфліктів;

– первинним механізмом є обов'язок держави реалізувати та захищати права людини, а допоміжним механізмом – обов'язок регіональних або міжнародних судів (за умови, коли держава свідомо чи постійно порушує права людини);

– уявлення про роль національної судової імплементації ЄКПЛ та її інтерпретації в ЄСПЛ у превенції системних порушень прав людини, відновленні порушених прав та забезпеченні справедливої компенсації;

– практика ЄСПЛ щодо права на ефективний засіб правового захисту, компенсацію шкоди, завданої життю, здоров'ю та майну постраждалих осіб, а також визначення справедливої сатисфакції для відшкодування збитків, завданих міжнародним збройним конфліктом, є важливими для використання їх національними судовими установами України;

– правосуддя перехідного періоду є відповіддю на систематичні чи масові порушення прав людини, яке прагне визнання жертв і сприяння можливостям для миру, примирення та демократії.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, які захищаються.

Науковий рівень дисертації відповідає вимогам до робіт на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Основні теоретичні положення і висновки дисертації викладені в 12 наукових працях, з яких 1 стаття у фаховому іноземному виданні, що включене до рейтингових наукометричних баз Scopus та Web of Science Core Collection (Q2), 5 статей – у

наукових фахових виданнях України (зокрема, 1 англійською мовою), а також у 5 тезах доповідей на міжнародних наукових конференціях за темою дисертаційного дослідження.

5. Рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у реалізацію конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених.

Здобувач продемонстрував високий рівень теоретичної підготовки, і опрацювавши широкий спектр джерел: праці вітчизняних і зарубіжних учених, нормативні акти, практичні приклади. Усі науково значимі результати отримані особисто Іванюком Р.В. за методичного супроводу наукового керівника, доктора юридичних наук, професора Карвацької Світлани Богданівни.

6. Наукове та практичне значення роботи.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що висновки дисертації можуть бути використані:

– у науково-дослідній роботі – як основу для подальшого поглибленого теоретичного вивчення міжнародно-правового захисту прав людини в умовах збройного конфлікту;

– у правотворчості – для розробки та удосконалення положень нормативно-правових актів у сфері захисту прав людини в умовах збройного конфлікту;

– у правозастосуванні – для вдосконалення положень щодо захисту прав людини в умовах збройного конфлікту відповідно до міжнародно-правових стандартів, зокрема, стосовно ролі практики ЄСПЛ у подоланні національними судами безпрецедентних викликів, пов'язаних із захистом прав людини, зумовлених збройними конфліктами та військовими агресіями, а також для використання судової практики ЄСПЛ національними судовими установами України;

– в освітньому процесі – для розробки навчально-методичних комплексів,

навчальних посібників, підручників та викладанні дисциплін «Загальна теорія права», «Система захисту прав людини», «Права людини та їх захист», «Європейська система захисту прав людини», «Захист права на життя в умовах збройного конфлікту», «Захист прав біженців та вимушених переселенців в умовах збройного конфлікту», «Свобода вираження поглядів в умовах збройного конфлікту»;

– в інформаційно-аналітичній сфері – для розширення знань про захисту прав людини в умовах збройного конфлікту.

7. Використання результатів роботи.

Положення дисертації можуть бути використані для розробки навчально-методичних комплексів, навчальних посібників, підручників та викладанні дисциплін «Загальна теорія права», «Система захисту прав людини», «Права людини та їх захист», «Європейська система захисту прав людини», «Захист права на життя в умовах збройного конфлікту», «Захист прав біженців та вимушених переселенців в умовах збройного конфлікту», «Свобода вираження поглядів в умовах збройного конфлікту».

8. Повнота викладу матеріалів у публікаціях та особистий внесок здобувача.

Дисертаційна робота особисто виконана здобувачем, усі результати дисертаційного дослідження, висновки та рекомендації було сформульовано та обґрунтовано на основі особистих досліджень автора. При використанні ідей, тез, положень, тверджень, праць інших авторів, були зроблені відповідні належні посилання.

Публікації у фахових іноземних виданнях, що включені до рейтингових наукометричних баз Scopus, Web of Science Core Collection:

1. Karvatska S., Toronchuk I., Gnatuyk T., Ilika M., Ivaniuk R. Breaking Barriers: The Evolving Landscape of Gender Equality and Anti-Discrimination

in Sustainable Development. *Juridical Tribune*. 2024. Vol. 14. № 4. P. 706-720. ISSN: 3008-637X (Web of Science, Scopus Q2)

Наукові праці у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

2. Карвацька С.Б., Іванюк Р.В. Права людини та правосуддя: нові дискусії до питання природи та взаємозв'язку. *Juris Europensis Scientia*. 2022. Вип.4. С. 3-7. (здобувач збирав, обробляв, упорядковував первинну інформацію по об'єктах дослідження, брав участь в аналізі інформації та у формуванні висновків).
3. Karvatska S. B., Ivaniuk R. V.. Problems of sexual violence as a human rights violation in the context of armed conflicts. *Juris Europensis scientia*. Науковий журнал. 2023. № 4. Vol. 1. S. 3-6. (здобувач збирав, обробляв, упорядковував первинну інформацію по об'єктах дослідження, брав участь в аналізі інформації та у формуванні висновків).
4. Іванюк Р. Право людини на захист в умовах військового конфлікту та воєнного стану: ключові питання. *Ерліхівський журнал*. 2023. Вип. 7. С. 65-70.
5. Іванюк Р.В. Система державних заходів для боротьби з порушеннями прав людини в умовах збройного конфлікту. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2024. Вип. 82: Ч. 1. С.65-70.
6. Іванюк Р.В. Проблеми захисту прав жінок та дітей від насильства в умовах збройного конфлікту: правові аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 40-43.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Karvatska S. B., Ivaniuk R. V. Human rights and justice: new discussions on nature and interconnection. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної*

конференції. Кременчук, Україна, 2–3 грудня 2022 р. (здобувач збирав, обробляв, упорядковував первинну інформацію по об'єктах дослідження, брав участь в аналізі інформації та у формуванні висновків).

8. Іванюк Р. Дотримання прав людини в умовах збройної агресії російської федерації проти України. *Observance of human rights in the conditions of armed aggression of the russian federation against Ukraine*. Міжнародна наукова інтернет-конференція «Актуальні дослідження правової та історичної науки». Громадська організація «Наукова спільнота». Вип. 45, 18 листопада 2022 р.
9. Іванюк Р. В. Захист прав людини та держави в умовах воєнного стану: міжнародно-правовий аспект. *Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції*. (Запоріжжя - Львів - Одеса – Ужгород -Харків - Чернівці, 27 жовтня 2023 року). Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. С. 90-92.
10. Іванюк Р. В. Обмеження прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану. *Юридична весна: права людини в умовах воєнного стану: збірник тез Науково-практичної конференції* (м. Харків, 15 квітня 2024 року). Харків: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, редкол.: А. М. Мерник, М. Д. Вовченко. 2024. С.104-107.
11. Іванюк Р.В. Стан та механізми дотримання прав людини в умовах широкомасштабного збройного конфлікту в Україні. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації прав людини та держави*. Матеріали II науково- практичної конференції (м. Одеса, 5-6 квітня 2024 р.). Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2024. С.9-11.

Результати дисертаційної роботи повною мірою відображені у вказаних вище публікаціях. Постановка завдань здійснена науковим керівником. Усі науково значимі результати отримані автором особисто, але за погодженням і

під керівництвом наукового керівника.

На підставі аналізу тексту дисертаційної роботи, наукових праць автора та Протоколу контролю оригінальності дослідження (антиплагіатна інтернет-система Turnitin) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

9. Апробація матеріалів дисертації.

Дисертаційна робота обговорювалася на засіданні кафедри теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Основні положення дисертаційного дослідження оприлюднювалися та обговорювалися на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права» (Кременчук, Україна, 2–3 грудня 2022 р.); Міжнародній науковій інтернет-конференції «Актуальні дослідження правової та історичної науки» (18 листопада 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку» (Запоріжжя - Львів - Одеса – Ужгород -Харків -Чернівці, 27 жовтня 2023 року); Науково-практичній конференції «Юридична весна: права людини в умовах воєнного стану» (м. Харків, 15 квітня 2024 року); II науково-практичній конференції «Теоретичні та практичні проблеми реалізації прав людини та держави» (м. Одеса, 5-6 квітня 2024 р.).

Основні положення, висновки і пропозиції, які містяться в дисертації, обговорювалися та були схвалені на засіданнях кафедри теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, а також на міжкафедральному семінарі.

10. Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертація Іванюка Р.В. є завершеною кваліфікаційною науковою

працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що свідчать про досягнення поставленої у роботі мети. Структура роботи зумовлюється метою і завданнями дослідження. Складається з анотації (українською та англійською мовами), вступу, трьох розділів (одинадцять підрозділів), висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації – 239 сторінок, з яких обсяг основного тексту становить 188 сторінок. Список використаних джерел має 392 найменування, розміщений на 45 сторінках.

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності галузі знань, з якої вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і теоретикоприкладною значимістю дисертаційна робота Іванюка Р.В. відповідає галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право. Здобувачем повністю виконано освітню і наукову складові освітньо-наукового рівня вищої освіти.

12. Дотримання нормативних вимог щодо оформлення дисертації.

Дисертація на тему: «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії (РІО) за спеціальністю 081 Право, відповідає всім вимогам, встановленим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової Спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №507 від 03.05.2024 р.), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом МОН України від 12.01.2017 р. №40 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом МОН України №759 від 31.05.2019 р.).

13. Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційна робота Іванюка Руслана Васильовича «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право, за її

актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки і розв'язання проблеми, практичним значенням отриманих результатів відповідає вимогам п. 6 - 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44 (зі змінами, - внесеними згідно з Постановою КМУ №507 від 03.05.2024 р.).

За результатами публічної презентації результатів дисертації та їх обговорення на засіданні кафедри теорії права та прав людини юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, дисертацію Іванюка Руслана Васильовича на тему «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту» рекомендовано до захисту в разовій спеціалізованій раді для здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Дата: 15 вересня 2025 р.

Голова кафедрального засідання
доктор юридичних наук,
професор,
завідувач кафедри
теорії права та прав людини

Наталія ГУРАЛЕНКО

